

WILHELM GERLOFF. **Veränderungen der Bevölkerungs-gliederung in der kapitalistischen Wirtschaft.** (Af Samlingen Volkswirtschaftliche Zeitfragen). Leonhard Simion. Berlin 1910. (69 S.).

Det er først og fremmest en kort og klar Analyse af Resultaterne af en Sammenligning mellem de tre store Industritællinger i Tyskland (1882, 1895 og 1907), Forf. giver i dette lille Skrift. I det Fjerdedelsaarhundrede, der ligger mellem den første Industritælling og den sidst afholdte, har Tyskland som vel bekendt gennemgaaet en storslaaet Udvikling i kapitalistisk Retning, og den Opgave, Forf. søger at klare, er i Hovedpunkterne at gøre Rede for, hvilke typiske Forandringer denne Udvikling har ført med sig med Hensyn til Erhvervsfordelingen inden for det tyske Riges Befolkning. De Resultater, Forf. gennem sin Analyse af Tallene kommer til, kan ikke siges at være overraskende og indeholder neppe meget nyt; det er velkendte Tendenser inden for den moderne Samfundsudvikling, der klarlægges og fastslaaes for Læseren: den jorddyrkende Samfundsklasses stadigt relativt ringere Plads, den handels- og industridrivende Befolknings stærke Tilvækst i Sammenligning med Befolkningens gennemsnitlige Tilvækst; de selvstændigt erhvervsdrivendes (»Hovedpersoner«) relativt ringe Tilvækst inden for de fleste Erhverv i Sammenligning med Tilvæksten indenfor de egentlige Arbejderes Række; Kvindernes stærke Fremtrængen i Erhvervslivet, osv. Ogsaa Spørgsmaalet om »die Privatbeamten«, »den ny Middelstand«, belyser Forf. Dog bliver Forf. ikke staaende ved disse almene Resultater, han gaar ogsaa ind paa mere specielle Undersøgelser vedrørende herskende Tendenser indenfor de enkelte Hovederhverv, saaledes for Industriens Vedkommende f. Eks. den paa-faldende ringe Tilvækst indenfor Grene som Tekstil- og Beklædningsindustri — det er i det hele et Hovedresultat, at en relativt mindre Del af Befolkningen producerer direkte Forbrugsgoder (»Goder af 1ste Orden«). For-

WILHELM GERLOFF. **Veränderungen der Bevölkerungs-gliederung in der kapitalistischen Wirtschaft.** (Af Samlingen Volkswirtschaftliche Zeitfragen). Leonhard Simion. Berlin 1910. (69 S.).

Det er først og fremmest en kort og klar Analyse af Resultaterne af en Sammenligning mellem de tre store Industritællinger i Tyskland (1882, 1895 og 1907), Forf. giver i dette lille Skrift. I det Fjerdedelsaarhundrede, der ligger mellem den første Industritælling og den sidst afholdte, har Tyskland som vel bekendt gennemgaaet en storslaaet Udvikling i kapitalistisk Retning, og den Opgave, Forf. søger at klare, er i Hovedpunkterne at gøre Rede for, hvilke typiske Forandringer denne Udvikling har ført med sig med Hensyn til Erhvervsfordelingen inden for det tyske Riges Befolkning. De Resultater, Forf. gennem sin Analyse af Tallene kommer til, kan ikke siges at være overraskende og indeholder neppe meget nyt; det er velkendte Tendenser inden for den moderne Samfundsudvikling, der klarlægges og fastslaaes for Læseren: den jorddyrkende Samfundsklasses stadigt relativt ringere Plads, den handels- og industridrivende Befolknings stærke Tilvækst i Sammenligning med Befolkningens gennemsnitlige Tilvækst; de selvstændigt erhvervsdrivendes (»Hovedpersoner«) relativt ringe Tilvækst inden for de fleste Erhverv i Sammenligning med Tilvæksten indenfor de egentlige Arbejderes Række; Kvindernes stærke Fremtrængen i Erhvervslivet, osv. Ogsaa Spørgsmaalet om »die Privatbeamten«, »den ny Middelstand«, belyser Forf. Dog bliver Forf. ikke staaende ved disse almene Resultater, han gaar ogsaa ind paa mere specielle Undersøgelser vedrørende herskende Tendenser indenfor de enkelte Hovederhverv, saaledes for Industriens Vedkommende f. Eks. den paa-faldende ringe Tilvækst indenfor Grene som Tekstil- og Beklædningsindustri — det er i det hele et Hovedresultat, at en relativt mindre Del af Befolkningen producerer direkte Forbrugsgoder (»Goder af 1ste Orden«). For-

skydningerne i Befolkningens Erhvervsfordeling gennem de sidste 25 Aar viser klart, hvorledes Udviklingen paa utvetydig Vis løser det uendeligt omdebatterede: »Agrar-oder Industriestaat«.

Ved et flygtigt Blik paa Resultaterne af nogle andre Landes Erhvervsstatistik søger Forf. at udvide Synspunkterne, at paavise, at de Hovedresultater, Analysen af Tallene for Tyskland fører til, har en mere almindelig Gyldighed og udtrykker Fællestendenser for den kapitalistiske Udvikling i det hele. I et særligt Kapitel af Bogen drøftes derpaa Spørgsmaalet om Aarsagerne til de paaviste Tendenser. Heller ikke her finder man nye Synspunkter af Betydning eller noget Forsøg paa at føre de enkelte Udviklingstendenser tilbage til nogen enkelt »sidste« Aarsag eller Grundtendens.

Henrik Pedersen.